

Fra: Natur og Ungdoms landsmøte

Sendes til: Landbruks- og matdepartementet, Justisdepartementet og presse

Vern verdifull matjord

Natur og Ungdom, samlet til landsmøte i Fredrikstad 7. til 10. januar, krever at regjeringa setter i gang vern av den mest verdifulle matjorda, på samme måte som verdifull natur vernes. Vi må produsere mer mat til verdens befolkning, og Norge kan bidra til dette ved å holde i hevd den gjenværende matjorda.

Truslene mot matproduksjonen rundt om i verden i dag er mange. Klimaendringer, redusert biologisk mangfold, nedbygging og utpining av jord, og overforbruk av vann er noen av truslene matproduksjonen står overfor. I år har antallet mennesker som lever under sultegrensa nådd en milliard.

Temperaturøkninger vil føre til at avlingene i jordbruket går ned. Dette vil i hovedsak skje der de fattige menneskene bor i dag, nemlig i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Samtidig øker verdens befolkning, og spesielt utviklingslanda får flere munnar å mette. Matproduksjon over hele verden står for et betydelig press på miljøressurser, blant annet fra unødvendig langtransport og hard drift av jorda.

Norges viktigste bidrag til å løse verdens matforsyningsproblem er at vi løser vårt eget. I dag importerer Norge halvparten av maten vi spiser, og importen vil bli enda større om selvforsyningen ikke øker. Vi produserer for lite mat i Norge. Kun tre prosent av Norges areal er dyrka jord, og bare en tredjedel av dette er egna for matproduksjon. Om vi skal bidra til å løse matkrisa må vi ta vare på den matjorda vi har igjen.

Bare en liten andel av Norges areal er egnet til mat- og fôrproduksjon. Derfor er det svært viktig å bevare så mye som mulig av den matjorda vi har igjen. En mulighet til å verne jordbruksarealer gjennom jordlova er et viktig virkemiddel for å oppnå dette. Dette kan bidra til å redusere nedbygginga av matjord til andre formål.

Utvelgelsen av jordbruksarealer som skal vernes må gjøres med hensyn til verdien for mat- og fôrproduksjon, men også med hensyn til utbyggingspress på arealene. En stor del av de mest verdifulle jordressursene ligger nær tett befolka områder hvor utbyggingspresset er stort. Jordbruksarealer er ofte også svært attraktive områder for å anlegge næringsvirksomhet, boligfelt, veier og annet. I sentrale strøk bør verneordninga brukes slik at utbygging og inngrep skjer på arealer som ikke egner seg for jordbruksproduksjon.

Natur og Ungdom mener det er viktig at grunneiere og enkeltpersoner har mulighet til å ta initiativ til vern av jordbruksarealer, og involveres i verneprosessen. Grunneiere har ofte stor kjennskap til arealenes verdi, og kan vurdere hvilke konsekvenser en eventuell nedbygging av et område kan få for framtidig drift av jordbruksarealer i nærheten.

Det haster å verne om den norske matproduksjonen og den norske matjorda. Nå trenger vi politisk vilje. Vern av matjord vil være et viktig virkemiddel for å holde matjorda i hevd. Natur og Ungdom krever en sterk verneordning som kan stoppe tapet av norsk matjord.